

Konferencja

LEKSYKON CYBERBEZPIECZEŃSTWA

Warszawa, 31 lipca 2020 r., godz. 10.00-13.00

Platforma komunikacyjna PTI - MS Teams PTI

Niejednoznaczność pojęcia kompetencji w zakresie cyberbezpieczeństwa

Dr hab. Małgorzata Ganczar
Katedra Publicznego Prawa Gospodarczego
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Pojęcie kompetencji w prawie administracyjnym

Kompetencja to zdolność organu administrującego do skonkretyzowanego aktualizowania, w drodze odpowiedniego postępowania, potencjalnego obowiązku działania sformułowanego przez prawo.

J. Boć [w:] J. Boć, *Prawo administracyjne*, Wrocław 2010

Należy podkreślić, że **kompetencja to nie tylko możliwość działania czy uprawnienie organu, ale także obowiązek korzystania z tego uprawnienia, gdy zaktualizują się pewne stany faktyczne czy prawne.**

Inne ujęcie wskazuje na rozumienie kompetencji jako **upoważnienia organu do podjęcia pewnego działania. Oznacza to, że jedynie działając w zakresie swojej kompetencji organ podejmuje działania ważne z prawnego punktu widzenia.**

Pojęcie kompetencji w prawie administracyjnym

Wyróżniamy dwa zasadnicze konteksty używania terminu "*kompetencja*" w nauce prawa administracyjnego. Są to

- a) kontekst relacji poziomej, w którym termin „kompetencja” odnosi się do sytuacji prawnej organu administracji publicznej rozpatrywanej w odniesieniu do sytuacji innych organów pozostających na tym samym poziomie hierarchicznym. W kontekście tym prowadzi się analizy, których celem jest wyselekcjonowanie działań podejmowanych przez jeden, konkretny organ.
- b) kontekst relacji pionowej, a więc kontekst, w którym prowadzi się rozważania na temat relacji pomiędzy organem administracji publicznej a podmiotami mu podporządkowanymi (podmiotami administrowanymi lub innymi organami administracyjnymi, np. organami podporządkowanymi w relacji nadzoru), w kontekście relacji pionowej kluczowa jest treść kompetencji, nie zaś podmiot ją wykonujący

Pojęcie kompetencji w relacji poziomej

W kontekście tym rozważania prawnicze mają na celu wydzielenie z całości działań administracji tych działań, które podejmowane są przez jeden, konkretny organ. Dokonuje się tu więc prezentacji sytuacji prawnej danego organu przede wszystkim w relacji do innych organów, wskazując, w jaki sposób *kompetencje* są rozdysponowane pomiędzy organami administracji. Głównym celem jest ustalenie, który z organów administracji publicznej ma wykonywać daną *kompetencję*, a więc w jaki sposób *kompetencje* mają być pomiędzy organy administracji rozdzielone. Tym samym można powiedzieć, że ten kontekst użycia terminu "*kompetencja*" związany jest z dokonywaniem wewnętrznego uporządkowania w działalności administracji, w ramach określonej horyzontalnie struktury organów.

"ustalenie *kompetencji* służy utrzymaniu porządku i określonej pracy administracji. Tam, gdzie mamy do czynienia z częściami składającymi się na pewną całość, zachodzi potrzeba rozgraniczenia zakresu funkcjonowania części, po to, ażeby całość mogła sprawnie funkcjonować".

pojęcie *kompetencji* ma charakter organizacyjny, dzięki czemu możliwe jest najbardziej korzystne z technicznego punktu widzenia rozłożenie działań pomiędzy poszczególne organy administracji oraz oddzielenie działań jednego organu od działań innych organów.

Podmiot kompetencji i przedmiot kompetencji

podmiotem, któremu przysługuje kompetencja (nazywanym czasami „nosicielem kompetencji”), jest zawsze **organ administracji, rozumiany jako podmiot administrujący**. Jeśli przyjmiemy szerokie rozumienie terminu „podmiot administrujący”, możemy uznać, że kompetencja przysługuje: 1) organom administracji rządowej; 2) organom administracji samorządowej, a także 3) innym organom, które wykonują funkcje zlecone administracji, np. organizacjom społecznym.

Przedmiot kompetencji (dwa ujęcia)

1. **przedmiotem kompetencji jest pojedyncza czynność, a więc czynność, której określenie językowe charakteryzuje się aspektem dokonania, lub też czynność, która może być fizycznie wykonana w określonym (stosunkowo krótkim) czasie.**
2. **przedmiotem kompetencji nie jest pojedynczy akt, a raczej ciąg działań, których wykonanie musi być rozłożone w czasie, np. „kompetencja do prowadzenia postępowania”, „kompetencje nadzorcze”**

Na gruncie nauki prawa administracyjnego za przedmiot kompetencji uważa się zbiór czynności prawnych, w innej terminologii określanych jako stosowanie prawa. Przedmiotem kompetencji organu administracji publicznej może być również stanowienie norm generalnych i abstrakcyjnych, a więc tworzenie prawa.

Pojęcie kompetencji w prawie administracyjnym

Kompetencja a zadania organu administracji publicznej

kompetencje zawierają w sobie zarówno aspekt obowiązku, jak i uprawnienia, pojęcie zadań odnosi się jedynie do pojęcia obowiązku;
z określenia zadań nie wynika automatycznie upoważnienie (kompetencja) do podejmowania określonych czynności lub aktów;
organ staje wobec norm zadaniowych jak każdy inny podmiot, który ma wykonać obowiązki wynikające dlań z obowiązującego prawa.

Kompetencja a zakres działania organu administracji publicznej

zakres działania to określony prawnie zbiór spraw, którymi organ się zajmuje, samo określenie zakresu działania organu nie może stanowić podstawy do działań władczych organu administracji

R. Hauser, A. Wróbel, Z. Niewiadomski (red.), Instytucje prawa administracyjnego, System prawa administracyjnego tom 1, 2015, SIP Legalis

Pojęcie kompetencji

W ujęciu Słownika języka polskiego, m.in.:

- zdolność do wykonywania pewnych czynności, oparta na wiedzy i doświadczeniu
- zakres czyjejś wiedzy, umiejętności, doświadczenia i odpowiedzialności, np. **kompetencje cyfrowe, kompetencje komunikacyjne**

Słownik synonimów podaje, że kompetencja to również umiejętność, wiedza, zdolność, fachowość, znajomość rzeczy

Dziękuję za uwagę!
mganczar@kul.pl